

та умора, прѣподаванията ставатъ все по-усилени. Вече заучването на много новъ материалъ въ твърдѣ кжсо врѣме е осждително, понеже то въ сжщность не е заучване, а само зазубряне отъ днесъ за утрѣ; за усвояване, асимилиране на материала, което би образувало постояненъ капиталъ въ ума на ученика, не може и дума да става. А обстоятелството, че това се извършва при умствена умора, има такива послѣдствия, които правятъ отъ година на година ученика все по-малко способенъ за интензивна умствена работа. Разумѣва се, не зависи само отъ това — но отъ нѣколко такива обстоятелства, които гѣмжхтъ въ нашитѣ училища, тѣй като въ тѣхъ нѣма никаква грижа за умствената хигиена на ученика.

Какъ се отразява всичко туй върху училищата? Че прѣзъ цѣлня септемврий не може и да се мисли за редовни занятия въ никое или почти никое отъ срѣднитѣ ни училища, е ясно; че въ повечето училища сжщото положение се продължава и прѣзъ октомврий, ний не се съмняваме, а било би много лесно да се докаже и на ония, които се съмняватъ¹. И може ли да се говори за нѣкакви редовни занятия, когато и прѣзъ тия мѣсеци се назначаватъ и мѣстятъ учители! Така, съ заповѣди № 987 и 1020, отъ 20 и 25 септемврий т. г. се назначаватъ 26 учители и учителки, прѣмѣст-

¹ Ето каква картина е прѣдставлялъ III а) класъ на софийската м. гимназия прѣзъ първитѣ два мѣсеца на 1902/3 уч. година: на 10-и ноемврий класътъ е ималъ първия урокъ по физика, а втория или третия — по антропология; учителятъ по български езикъ е вече № 3, но — по всѣка вѣроятность — не и послѣденъ. Прѣзъ първата седмица отъ ноемврий е имало четири незаети часа, поради отсъствие на трима учители. — Да кажемъ ли, че това сж случайности? Но ако такива „случайности“ сж били възможни въ София, то какви ли сж ония, на които сж били изложени провинциалнитѣ гимназии, а особенно по-затѣтителитѣ класни училища!